

- Index – 2021]. Retrieved from <https://cpi.ti-ukraine.org/2021/>
- Transparency International Ukraine. (n.d.). *Indeks sprijnyattia koruptsii – 2022* [Corruption Perceptions Index – 2022]. Retrieved from <https://ti-ukraine.org/research/indeks-sprjnyattya-koruptsiyi-2022/>
- Transparency International Ukraine. (n.d.). *Indeks sprijnyattia koruptsii – 2023* [Corruption Perceptions Index – 2023]. Retrieved from <https://ti-ukraine.org/research/indeks-sprjnyattya-koruptsiyi-2023/>
- Tsentr ekonomichnoi stratehii [Centre for Economic Strategy]. (2025). *Shcho chekaie na ekonomiku u 2025 rotsi i dali? Makroprohnozy vid ekonomistiv ta vlady* [What awaits the economy in 2025 and beyond? Macro forecasts from economists and authorities]. Retrieved from <https://ces.org.ua/macroforecasts-2025-2026>
- Wikipedia, the free encyclopedia. (n.d.). *The Economist Democracy Index*. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/The_Economist_Democracy_Index
- World Justice Project. (n.d.). *WJP Rule of Law Index*. 2024. Ukraine. Retrieved from <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2024/Ukraine>
- Yarmishko, A. (2024). Fondovy rynok Ukrainy: analiz faktoriv vplyvu ta shliakhy modernizatsii [Stock market of Ukraine: analysis of factors of influence and ways of modernization]. *Yevropeyskyi naukovi zhurnal ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii*, 2(14), 68–76. <https://doi.org/10.32750/2024-02349>
- Zotsenko, O. K. (2023). Vplyv svitovykh investytsiinykh protsesiv na ukrainskyi rynok aktsii. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya : Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, 4(106), 56–64. <https://ven.ztu.edu.ua/article/view/50156>

Науковий керівник – Сергієнко О.,
доктор технічних наук, професор,
професор кафедри підприємництва, торгівлі і логістики
HTU «ХПІ» (Харків)

УДК 336:330.3
JEL Classification: G20; O31; O33
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-428-436>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ

© 2025 ХІЦАН Д. В.

УДК 336:330.3
JEL Classification: G20; O31; O33

Хіцан Д. В. Теоретичні аспекти формування комплексного інструментарію запровадження фінансових інновацій

Зміни у фінансовій діяльності найбільш успішних компаній, як правило, пов'язані з комплексним впровадженням високотехнологічних інновацій. Метою дослідження є аналіз і визначення можливостей впровадження фінансових інновацій у діяльність суб'єктів господарювання як ефективного комплексного інструментарію, що забезпечить нові конкурентні можливості. Стрімкий науковий і супроводжуваний його технологічний розвиток надає додаткові можливості у пошуку нових конкурентних переваг економічних суб'єктів, в тому числі фінансової сфери діяльності. Сучасні конкурентні умови ведення бізнесу у фінансовій сфері потребують від суб'єктів господарювання дій з пошуку та впровадження інноваційних рішень в організаційні та технологічні процеси. Значна кількість інноваційних винаходів пов'язана або побудована на цифрових технологіях. Пошук нових інноваційних інструментів, як серед звичайних суб'єктів бізнесу, так і серед флагманів фінансових послуг, не припиняється, компанії створюють нові можливості для споживачів із метою забезпечення конкурентних переваг. Пошук найбільш вдалого поєднання організаційних методів та інструментів дає змогу гармонійного поєднання потреб суб'єктів діяльності і споживачів послуг. Множину елементів взаємодії, які виникають у економічних суб'єктів і споживачів, у процесі інноваційного розвитку наведено у вигляді матриці. Теоретично узагальнено найбільш важливі фактори, які сприяють або перешкоджають інноваційному розвитку суб'єктів економічної діяльності. Фактори мають загальний вигляд, їх вплив реалізується на різних масштабах економічної діяльності, а вибір інструментарію фінансових інновацій для конкретного суб'єкта діяльності на кінцевому етапі стикається з оптимізацією вибору з масиву наявних інноваційних рішень. Запропоновано організаційну схему прийняття рішення впровадження організаційно-технічного інноваційного заходу. Запропонована схема дає послідовність дій та етапів визначення інноваційного заходу або інструменту, який є оптимальним для забезпечення конкурентної переваги. Визначення можливостей суб'єкта діяльності, строків реалізації, масштабування організаційного заходу, виконавців залежить від керівництва, власників або інвесторів. Формування комплексного запровадження фінансових інновацій має бути спрямоване на оптимізацію комбінацій обраних елементів і максимізацію результатів.

Ключові слова: інноваційний розвиток, фінансова діяльність, фінансові інновації, інноваційні інструменти, інструментарій фінансових інновацій, інноваційні заходи, елементи взаємодії, організаційні рішення, інвестори.

Рис.: 2. Табл.: 1. Бібл.: 14.

Хіцан Дмитро Вадимович – аспірант кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: dkhitsan@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2454-9457>

**Khitsan D. V. The Theoretical Aspects of Developing the Comprehensive Instruments
for Implementing Financial Innovations**

Changes in the financial activities of the most successful companies are typically associated with the comprehensive adoption of high-tech innovations. The aim of this study is to analyze and identify the possibilities for implementing financial innovations in the operations of business entities as an effective comprehensive toolkit that will provide new competitive advantages. Rapid scientific progress and the accompanying technological development offer additional opportunities to seek new competitive advantages for economic entities, including those in the financial sector. The current competitive environment in the financial sector requires business entities to take action in searching for and implementing innovative solutions in organizational and technological processes. A significant number of innovative inventions are connected to or built upon digital technologies. The search for new innovative tools, both among ordinary business entities and leading financial service providers, continues, with companies creating new opportunities for consumers to ensure competitive advantages. Seeking the optimal combination of organizational methods and tools enables a harmonious alignment of the needs of business entities and service consumers. The set of interaction elements that arise between economic entities and consumers during the process of innovative development is presented in the form of a matrix. The most important factors that facilitate or hinder the innovative development of economic entities have been theoretically summarized. These factors are general in nature, their influence is realized at different scales of economic activity, and the selection of financial innovation tools for a specific entity ultimately involves optimizing the choice from the array of available innovative solutions. An organizational scheme has been proposed for decision-making regarding the implementation of an organizational-technical innovative measure. The proposed scheme outlines the sequence of actions and stages for identifying an innovative measure or tool that is optimal for ensuring a competitive advantage. Determining the capabilities of the entity, implementation timelines, scaling of the organizational measure, and selection of performers depends on management, owners, or investors. The formation of a comprehensive implementation of financial innovations should aim to optimize the combination of selected elements and maximize results.

Keywords: innovative development, financial activity, financial innovations, innovative tools, financial innovation toolkit, innovative measures, interaction elements, organizational decisions, investors.

Fig.: 2. Tabl.: 1. Bibl.: 14.

Khitsan Dmytro V. – Postgraduate Student of the Department of Accounting and Finance, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: dkhitsan@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2454-9457>

Активізація економічної діяльності багатьох суб'єктів господарювання пов'язана з заго-стренням конкурентних умов діяльності. Невизначеність шляхів розвитку економічних суб'єктів може призвести не тільки до іміджевих та фінансових втрат, а й взагалі до їх ліквідації. Фінансова діяльність не є виключенням у розгляді можливості негативних сценаріїв розвитку. З метою запобігання негативним наслідкам і забезпечення конкурентних умов значна частина суб'єктів господарювання обирає шлях якісних технологічних та організаційних трансформацій. Пошук конкурентних переваг для досягнення найкращих результатів суб'єкти господарювання знаходять не тільки у сфері матеріально-технологічних цінностей, а й у сфері інтелектуальних та інтерактивних винаходів. Зміни у фінансовій діяльності найбільш успішних компаній, як правило, пов'язані з комплексним впровадженням високотехнологічних інновацій [1].

Особливу роль інновацій у діяльності суб'єктів господарювання в умовах зростаючої конкуренції розглядали такі науковці, як С. Бондаренко, О. Сохацька, О. Завгородня, Т. Черничко, Н. Бошота, С. Шут, Д. Русак та інші [2–6].

Ролі інновацій у фінансовій сфері присвячені роботи М. Тарасюка, О. Кошечєва, А. Гулей, Н. Котвицької, Г. Дмитрієва, О. Болдуєва, О. Лищенко, А. Приступи, П. Жук [7–12].

Науковці М. Тарасюк і О. Кошечєв зосереджували свою увагу на питаннях розкриття теоретичних і прикладних аспектів застосування інновацій в глобальній цифровій фінансовій сфері, вони вирішували завдання визначення найбільш актуальних перешкод, які гальмують інноваційну діяльність, а також обґрунтовували окремі стратегічні напрями розвитку національних електронних та мобільних фінансових інноваційних технологій в умовах подальшої інтеграції України у світовий економічний та науково-технологічний простір [7].

На відміну від названих вчених, А. Гулей присвятила своє дослідження питанням розгляду фінансових інновацій як чинників підвищення конкурентоспроможності країни у цілому, а також виявленню функціональних зв'язків між логікою інституційного регулювання, проблематикою науково-технічного, інноваційного розвитку та станом валютно-фінансових механізмів. Вона наголошує, що розв'язання комплексного завдання формування фінансового середовища, яке гарантуватиме безпечний розвиток суспільства, є можливим лише за умови функціонування повноцінної фінансової системи в комплексі таких її складових та факторів, як бюджетні фонди, фінансові ринки, платіжний баланс, державний борг, фінансова інфраструктура, фінанси домогосподарств, фінанси корпорацій [8].

Група вчених на чолі з Н. Котвицькою присвятили своє дослідження питанням впровадження фінансових інновацій в енергетичній галузі і зосередили зусилля на ряді невирішених проблем, які обмежують ефективність міжнародного науково-технічного співробітництва. Однією з головних проблем науковці бачать як відсутність гармонізованих регуляторних стандартів для таких фінансових інструментів, як «зелені» облігації, публічно-приватне партнерство у міжнародній фінансовій сфері на їх думку не отримує достатнього розвитку, а інноваційні механізми фінансування міжнародної діяльності не здатні забезпечити відповідний потребам суспільства рівень [9].

Група вчених на чолі з О. Балдуєвою присвятили свою увагу проблематиці розвитку криптоактивів, які включають в себе криптовалюти, стейблкоїни та цифрові валюти центральних банків, адже вони стали важливим елементом більшості державних фінансових систем у світі. Науковці наголошують на тому, що їх децентралізована природа, швидкість транзакцій і потенціал для розвитку фінансової інклюзії привертатимуть увагу не лише інвесторів, а також регуляторів фінансових ринків. Водночас такі надзвичайні можливості криптоактивів несуть у собі значні ризики, такі як високі коливання їх власної вартості, відсутність чітких регуляторних рамок у сфері їх використання, а також можливі технічні вразливості, все це, на думку вчених, створює потребу у визначенні впливу криптоактивів на фінансові ринки та необхідність пошуку засобів їх регулювання [10].

Група молодих науковців на чолі з А. Приступою порушили проблематику використання блокчейн-технологій у страхуванні, ними визначено можливості використання систем електронного запису блокчейн для боротьби із шахрайством, виокремлено місце цієї інноваційної технології у підвищенні точності розрахунків під час визначення страхових премій, а також не залишено поза увагою сутність смарт-контрактів та розглянуто результати від їх запровадження на практиці. Науковці винайшли та довели наявність можливостей використання технології блокчейн для розв'язання тривалих проблем безпеки даних [11].

Професор А. Загородній разом з учнями досліджував сучасний стан технологічних інновацій у сфері зовнішнього аудиту банківської діяльності в Україні на прикладі таких банківських установ, як «ПриватБанк», «Райффайзен банк Аваль», «Альфа-Банк» та «ОТП Банк». Визначено їх вплив на надійність і достовірність фінансової звітності. Автори дійшли висновку про необхідність аудиту як важливого етапу у функціонуванні банківської

системи країни. Саме на цьому етапі стає можливою оцінка внутрішніх контрольних систем, їх відповідність чинному законодавству, а також визначення можливих супутніх ризиків банківської діяльності [12].

Особливостям галузевих інновацій, аспектам їх комплексного впровадження присвячені роботи науковців Р. Заблоцької, О. Ложачевської, В. Марціпака [6; 13]. Проте проблеми комплексного застосування інноваційних інструментів у фінансовій діяльності потребують подальшого дослідження.

Метою дослідження є аналіз та визначення можливостей впровадження фінансових інновацій у діяльність суб'єктів господарювання як ефективного комплексного інструментарію, що забезпечить нові конкурентні можливості. Визначення можливих ризиків впровадження фінансових інновацій та формування практичних рекомендацій щодо їх успішної реалізації залишається актуальним завданням.

Стрімкий науковий та супроводжуваний його технологічний розвиток надає додаткові можливості у пошуку нових конкурентних переваг економічних суб'єктів, в тому числі фінансової сфери діяльності. Сучасні конкурентні умови ведення бізнесу у фінансовій сфері потребують від суб'єктів господарювання дій з пошуку та впровадження інноваційних рішень в організаційні та технологічні процеси. Загострення конкурентної боротьби супроводжує процес економічної глобалізації. Процес глобалізації було визначено Європейською Радою в Турині (Італія) проблемою світової економіки наприкінці ХХ століття [14].

Світова глобалізація як процес стимулює розвиток технологічного прогресу та міжнародної торгівлі. Процес глобалізації та технологічного прогресу у торгових відносинах тісно пов'язані, оскільки можливість вільно торгувати у всьому світі сприяє поширенню технологічного прогресу. Відповідно, подальша діяльність у ХХІ столітті пов'язана з багатьма новими технологічними винаходами та рішеннями.

Інноваційні винаходи являють собою новітні послуги, товари, нові ідеї в галузі управління, організації праці, технологій. Значна кількість інноваційних рішень засновані на використанні досягнень науки та передового технологічного досвіду. Нові технологічні рішення в період кінця ХХ – початку ХХІ століття винайдені та знайшли широке впровадження в різних сферах наукової, соціальної та економічної діяльності. Значна кількість інноваційних винаходів пов'язана або побудована на цифрових технологіях.

Цифрові технології – це сукупність засобів, методів і процесів, що базуються на використанні електронних даних у цифровому форматі. Основною їх відмінністю від аналогових систем є здатність обробляти великі обсяги інформації з високою точністю та швидкістю. Поява цифрових рішень докорінно змінила комунікаційні можливості в економічній та соціальній сферах, а також в управлінні.

Розвиток цифрових технологій XXI століття пов'язаний з впровадженням мобільних пристроїв, бездротових мереж, хмарних технологій, штучного інтелекту. Новітні винаходи надають додаткові можливості автоматизації багатьох економічних процесів, мобільності прийняття рішень, доступності даних у режимі реального часу. Поширення цифровізації швидко відбувається в економічній та науковій діяльності, а також у побуті людей.

Інноваційні організаційні форми та цифрові інструменти поширюються у фінансовій сфері, набирають все більшої популярності серед споживачів. Прикладом широковідомого позитивного досвіду інновацій у фінансовій діяльності є впровадження безготівкової та безконтактної оплати компаніями Mastercard та Visa. Наразі у галузі фінансів Mastercard та Visa є найбільшими міжнародними платіжними системами, які охоплюють більше двохсот країн світу. Безготівкова форма оплати набула широкого вжитку у XX столітті та постійно еволюціонує. Одним із етапів розвитку безготівкових фінансових послуг є поява можливості безконтактної оплати. Розробка та впровадження таких інноваційних фінансових інструментів пов'язані з появою різноманітних мобільних електронних пристроїв та розвитком цифрових технологій.

Набувають швидкої популярності у фінансовій сфері безконтактні оплати за допомогою смартфонів та інших гаджетів, обладнаних чипом бездротового зв'язку NFC. Зазначимо, що фінансові інновації, до яких можна віднести безконтактну оплату, дають поштовх покупцям мобільних пристроїв у поновленні своїх гаджетів. З'являється ланцюг поширення споживацьких потреб.

Одним із інструментів фінансової гармонізації між споживачем і продавцем стали QR-платежі. QR-платежі надають можливість споживачам сплачувати не тільки зручно, але і безпечно. За статистикою, до 97% онлайн-замовлень залишаються незавершеними саме тому, що користувачам незручно вводити свої платіжні дані в браузері для кожної покупки. В Україні платити онлайн з Masterpass вже можна на сайтах більше 2000 інтернет-торговців [8]. Здійснення QR-платежів

стало можливим з появою QR-кодів (скорочено від англ. quick response code, «код швидкої відповіді»). Розвиток цифрових технологій надав можливість спростити можливості побудови двомірного зображення на локальному просторі. Основною перевагою QR-коду є швидке та просте для споживачів розпізнавання пристроєм, яке сприймається сенсором як двовимірне зображення. Як сканер стало можливим використовувати, зокрема, мобільний телефон. Здійснення фінансових операцій при використанні QR-кодів дає можливість шифрування даних здійсненої транзакції. Така технологія оплати зменшує ризики шахрайства та витоку особистих конфіденційних даних, що безумовно відповідає потребам споживачів. Для забезпечення безпеки фінансових операцій та захисту особистих даних є можливість використовувати додатковий захист, автентифікуючи платежі за допомогою біометричних даних або PIN-коду [1].

Пошук нових інноваційних інструментів, як серед звичайних суб'єктів бізнесу, так і серед флагманів фінансових послуг, не припиняється, компанії створюють нові можливості для споживачів з метою забезпечення конкурентних переваг. Наразі корпорація MasterCard International Incorporated і учасники платіжної системи MasterCard International продовжують активну участь у розробці і впровадженні технологій і стандартів мікропроцесорних карток, а також у просуванні карток як інструменту безпечних платежів на ринку електронної комерції [1].

Поява «штучного інтелекту» дала поштовх та якісно нові можливості розвитку цифрових технологій у діяльності людини. Технологія «штучного інтелекту» (ШІ) – це злагоджений комплекс методів, який дозволяє комп'ютерним системам аналізувати величезні обсяги даних і робити прогнози, раніше доступні лише людині. Однією з його можливостей є машинне навчання (ML), яке дає змогу цифровим алгоритмам автоматично вдосконалюватися на основі накопиченого досвіду.

Інноваційні технології штучного інтелекту швидко розвиваються та знаходять практичне застосування у науковій, соціальній, підприємницькій та інших видах діяльності людини. Як застосування у соціальній сфері можна відзначити можливість на основі штучного інтелекту розпізнавання мови (Alexa, Siri) [7]. В економічній діяльності технології штучного інтелекту почали використовувати для автономної роботи транспортних засобів, на вулицях великих міст світу з'явився автономний (без використання людського нагляду) комунальний транспорт.

Фінансова галузь зазнала значної трансформації з появою технології штучного інтелекту. Його впровадження змінює традиційні моделі управління активами, кредитування, ризик-менеджменту, обслуговування клієнтів та боротьби з фінансовими злочинами. ШІ стає потужним інструментом, що дозволяє фінансовим установам покращувати ефективність, знижувати витрати та приймати обґрунтовані рішення на основі аналітики великих обсягів даних.

Прикладами у фінансах є алгоритми високо-частотного трейдингу (HFT). На фондових біржах трейдери спираються на ШІ для миттєвого аналізу котирувань і здійснення операцій. Це рішення дозволяє інвесторам використовувати найменші коливання цін, проте також породжує ризики «флеш-крешів» при надмірній автоматизації [10].

Штучний інтелект дозволяє автоматизувати процес оцінки платоспроможності клієнтів. На відміну від традиційних моделей, які базуються на обмеженій кількості показників, ШІ може аналізувати десятки або сотні параметрів одночасно: від історії платежів до поведінкових моделей у соціальних мережах.

Наведені приклади є тільки частиною форм та інструментів інновацій у фінансовій сфері. На сьогодні існує великий спектр фінансових інструментів, які використовуються для виконання різних завдань економічного характеру. Науково-технічний прогрес сприяє появі нових інноваційних рішень у фінансовій сфері. Поява інноваційних винаходів пов'язана не тільки з задоволенням потреб споживачів, а й з самостійним формуванням нових спо-

живчих потреб. Високий рівень конкуренції за споживача у фінансовій сфері потребує від суб'єктів діяльності не тільки інноваційних рішень, але і комплексного підходу.

Комплексний підхід – це спосіб вирішення проблем або досягнення цілей, який враховує всі аспекти та взаємозв'язки між ними. Комплексний підхід передбачає, що для ефективного результату потрібно не тільки зосередитися на головній проблемі, а й врахувати всі пов'язані з нею фактори та процеси.

Процес комплексного вирішення проблеми потребує створення переліку конкретних, чітко визначених завдань або дій, які необхідно виконати для досягнення визначеної мети. Фінансова сфера, як частина конкурентної середовища, постійно розвивається, набуває нових форм та інструментів, які адаптуються до мінливих умов діяльності та потреб споживачів.

Фінансова діяльність має значний досвід самостійної генерації інноваційних рішень та впливу на формування потреб з боку споживачів. Інноваційні винаходи галузі фінансових послуг в умовах конкуренції мають відповідати не тільки технологічним новаціям, але також змінам потреб клієнтів.

Пошук найбільш вдалого поєднання організаційних методів, інструментів дає змогу гармонійного поєднання потреб суб'єктів діяльності та споживачів послуг. Множину елементів взаємодії, які виникають у економічних суб'єктів та споживачів, в процесі інноваційного розвитку доцільно представити у вигляді матриці (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця формування комплексної взаємодії фінансових інновацій та їх складових

Елемент	Мети суб'єктів взаємодії	Об'єкти взаємодії	Процеси суб'єктів взаємодії	Множина станів кожного суб'єкта взаємодії	Множина впливів кожного суб'єкта взаємодії
Характеристика	Позитивний результат від комплексного впровадження елементів інновацій	Можливості надання послуг одного із суб'єктів взаємодії, що становить інтерес для іншого суб'єкта	Послідовність дій суб'єкта взаємодії, спрямована на одержання позитивного ефекту об'єкта взаємодії	Характеристики суб'єкта взаємодії в даний момент	Вплив спрямований на прийняття одним із суб'єктів взаємодії, бажаної для іншого рішення
Споживач	Споживання фінансових послуг, залучення клієнтів	Фінансові ресурси	Процес придбання фінансових послуг	A, B, ...N	ua, ub, ...un
Суб'єкти економічної діяльності	Фінансові ресурси	Різновиди фінансових послуг	Процес надання послуг	A', B', ...N'	ua', ub', ... un'

Джерело: розроблено автором.

Множина інноваційних інструментів фінансових послуг виступає складовою частиною комплексу взаємодії (табл. 1). Визначення оптимальних видів інструментарію серед комплексу взаємодій і формування потреб потенційних споживачів є складним нагальним завданням для суб'єктів бізнесу.

Конкурентні умови та наявність великого масиву інноваційних рішень фінансової сфери під-

штовхує керівників і власників до більш активних дій в управлінні, організації та технологічному оснащенні підприємств.

На рис. 1 відображено найбільш важливі фактори, які сприяють або перешкоджають інноваційному розвитку суб'єктів економічної діяльності. Фактори мають загальний вигляд, їх вплив реалізується на різних масштабах економічної діяльності (від макrorівня до мікрорівня).

Рис. 1. Найбільш впливові фактори, які сприяють або перешкоджають інноваційному розвитку суб'єктів економічної діяльності

Джерело: розроблено автором.

Вибір інструментарію фінансових інновацій для конкретного суб'єкта діяльності на кінцевому етапі стикається з оптимізацією вибору з масиву наявних інноваційних рішень (рис. 1). Зважаючи на можливі фінансові втрати та інвестиції, а також потенціал отримання додаткової конкурентної переваги, підприємство опиняється в умовах невизначеності. Для вирішення цієї проблеми запропоновано організаційну схему прийняття рішення щодо впровадження організаційно-технічного інноваційного заходу (рис. 2).

Серед масиву наявних новачій шляхом відбору експертним або іншим методом визначається одна або декілька найкращих ідей, які відповідають меті реалізації. В подальшому визначаються

можливості їх реалізації наявними організаційно-технічними, фінансовими ресурсами та необхідним кваліфікованим персоналом.

Запропонована організаційна схема (рис. 2) дає послідовність дій та етапів визначення інноваційного заходу або інструменту, який є оптимальним для забезпечення конкурентної переваги. Визначення можливостей суб'єкта діяльності, строків реалізації, масштабування організаційного заходу, виконавців залежить від керівництва, власників або інвесторів. Формування комплексного запровадження фінансових інновацій має бути спрямоване на оптимізацію комбінацій обраних елементів та максимізацію результатів.

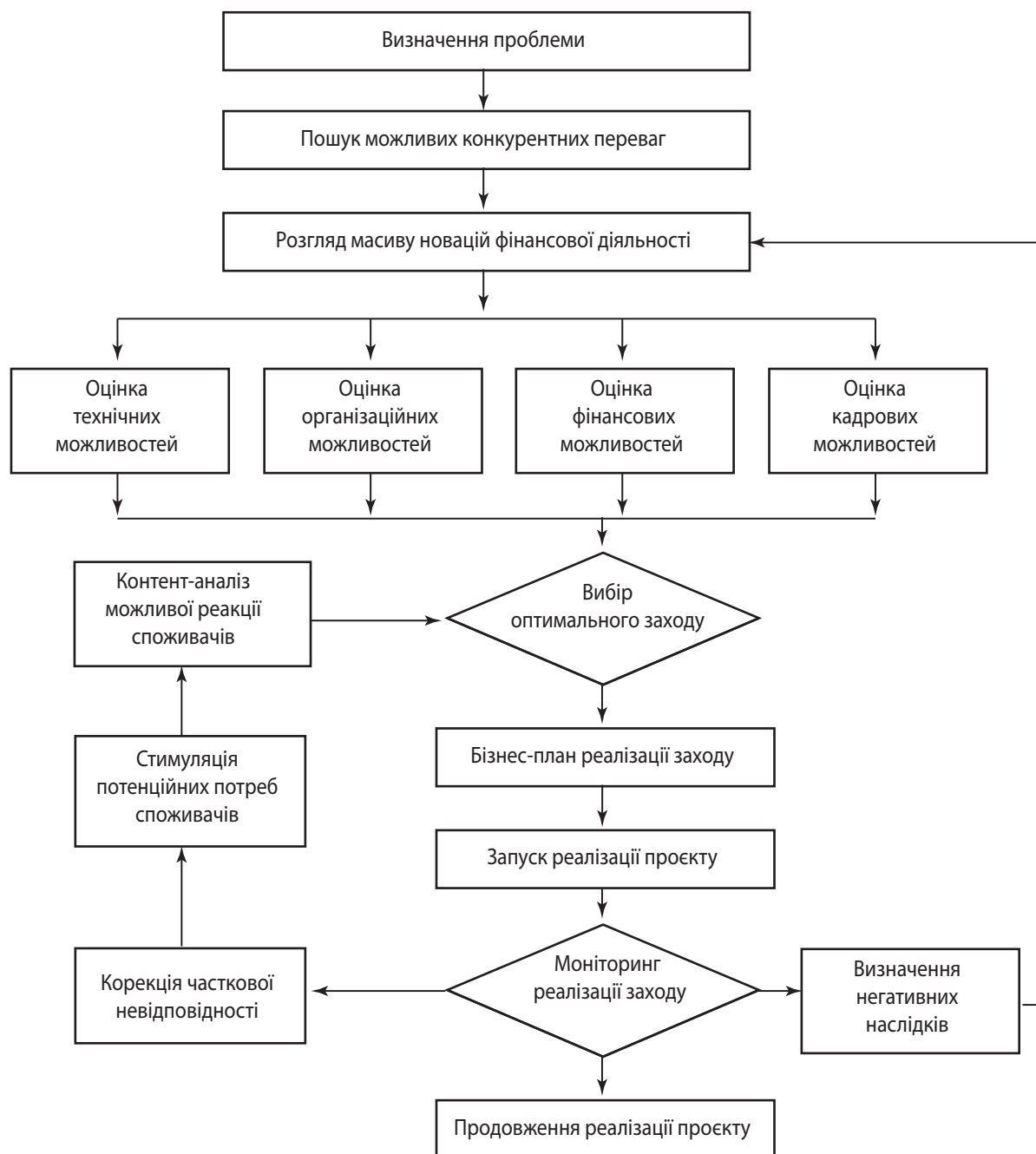

Рис. 2. Організаційна схема впровадження організаційно-технічного винаходу

Джерело: розроблено автором.

ВИСНОВКИ

Швидкий розвиток технологій, в тому числі в ІТ-сфері, створює мінливе конкурентне середовище, в якому технологічні та організаційні зміни стають повсякденністю.

Забезпечення конкурентних переваг суб'єктів економічної діяльності шляхом фінансових інновацій, а також пошук нових ефективних форм і інструментів стають невід'ємною складовою діяльності підприємства. Комплексне застосування різноманітних інноваційних рішень та фінансових інструментів є одним із засобів здо-

буття конкурентних переваг серед суб'єктів господарювання. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

- Хіцан Д. Забезпечення конкурентних переваг шляхом використання інновацій у фінансовій діяльності. *Priority areas of scientific and educational activity in the legal framework: Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference*. Prague, Czech Republic, 2024. С. 62–64. URL: <https://eu-conf.com/en/events/present-and->

- future-priority-areas-of-research-in-scientific-and-educational-activities/
2. Бондаренко С. М. Інновації як фактор конкурентоспроможності поліграфічного підприємства. *Економіка і суспільство*. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/61.pdf
 3. Сохацька О. М., Завгородня О. О. Інновації та технологічний розвиток у секторі торгівлі в Україні: потенціал та перешкоди. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aktpekn_2024_1_5
 4. Черничко Т. В., Бошота Н. В., Марук І. В. Інновації як каталізатор глобального економічного росту з акцентом на Україну. *Ефективна економіка*. 2024. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_9_22
 5. Шут С. О. Інновації та цифрова трансформація як ключові фактори успіху підприємництва. *Ефективна економіка*. 2024. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_10_44
 6. Заблоцька Р. О., Русак Д. М. Циркулярна економіка в умовах трансформаційних змін: цифровізація, глобалізація, інновації. *Бізнес Інформ*. 2024. № 8. С. 113–120. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2024&abstract=2024_8_0_113_120
 7. Тарасюк М. В., Кошечев О. О. Інновації в глобальній цифровій фінансовій сфері: оцінка трансформацій. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2017. Вип. 131. С. 94–110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2017_131_12
 8. Гулей А. І. Фінансові інновації як чинники конкурентоспроможності країни. *Наукові праці МАУП*. 2013. Вип. 1. С. 130–137. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaup_2013_1_24
 9. Котвицька Н. М., Дмитрієв Г. В., Алпатов В. С., Головко Б. І. Фінансові інновації в міжнародному науково-технічному співробітництві в енергетичній галузі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 21. С. 49–54. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.21.49>
 10. Болдуєва О. В., Болдуєв М. В., Лищенко О. Г. Фінансові інновації та еволюція криптоактивів у контексті розвитку сучасних технологій. *Агросвіт*. 2024. № 16. С. 16–24. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.16.16>
 11. Пристипа Л. А., Опальчук Р. М., Гончар Г. П. Тенденції та інновації в страховій індустрії: вплив технологій, штучного інтелекту та блокчейну. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 6. С. 118–124. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066814.2024.6.118>
 12. Жук П. М., Загородній А. Г. Технології та інновації в зовнішньому аудиті банківської діяльності. *Ефективна економіка*. 2024. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_6_56
 13. Ложачевська О. М., Марціпака В. М. Інноваційний розвиток транспортного комплексу в умо-

вах цифрової трансформації. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 10.

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-04-10>

14. Глобалізація економіки: визначення. *Вікіпедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Глобалізація_економіки

REFERENCES

- Bolduieva, O. V., Bolduiev, M. V., & Lyshchenko, O. H. (2024). *Finansovi innovatsii ta evoliutsiia kryptoaktyviv u konteksti rozvytku suchasnykh tekhnolohii* [Financial innovations and the evolution of cryptoassets in the context of the development of modern technologies]. *Ahrosvit* [Agrosvit], 16, 16–24. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.16.16>
- Bondarenko, S. M. (n.d.). *Innovatsii yak faktor konkurentospromozhnosti polihrafichnoho pidpriemstva* [Innovations as a factor of competitiveness of a printing enterprise]. *Ekonomika i suspilstvo* [Economy and Society]. Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/61.pdf
- Chernychko, T. V., Boshota, N. V., & Maruk, I. V. (2024). *Innovatsii yak katalizator hlobalnoho ekonomichnoho rostu z aktsentom na Ukrainu* [Innovations as a catalyst for global economic growth with an emphasis on Ukraine]. *Efektivna ekonomika* [Efficient Economy], 9(9). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_9_22
- Hulei, A. I. (2013). *Finansovi innovatsii yak chynnyky konkurentospromozhnosti krainy* [Financial innovations as factors of the country's competitiveness]. *Naukovi pratsi MAUP* [Scientific works of IAPM], 1(1), 130–137. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaup_2013_1_24
- Khitsan, D. (2024). *Zabezpechennia konkurentnykh perevah shliakhom vykorystannia innovatsii u finansovii diialnosti* [Ensuring competitive advantages through the use of innovations in financial activities]. In *Priority areas of scientific and educational activity in the legal framework: Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference* (pp. 62–64). Prague, Czech Republic. <https://eu-conf.com/en/events/present-and-future-priority-areas-of-research-in-scientific-and-educational-activities/>
- Kotvytska, N. M., Dmytriiev, H. V., Alputov, V. S., & Holovko, B. I. (2024). *Finansovi innovatsii v mizhnarodnomu naukovo-tekhnichnomu spivrobitnytstvi v enerhetychnii haluzi* [Financial innovations in international scientific and technical cooperation in the energy sector]. *Investysii: praktyka ta dosvid* [Investments: Practice and Experience], 21, 49–54. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.21.49>
- Lozhachevska, O. M., & Martsipaka, V. M. (2023). *Innovatsiinyi rozvytok transportnoho kompleksu v umovakh tsyfrovoy transformatsii* [Innovative develop-

- ment of the transport complex in the context of digital transformation]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: ekonomika ta upravlinnia* [Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management], 10. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-04-10>
- Prystupa, L. A., Opalchuk, R. M., & Honchar, H. P. (2024). *Tendentsii ta innovatsii v strakhovii industrii: vplyv tekhnologii, shtuchnoho intelektu ta blokcheinu* [Trends and innovations in the insurance industry: The impact of technologies, artificial intelligence and blockchain]. *Investytsii: praktyka ta dosvid* [Investments: Practice and Experience], 6, 118–124. <https://doi.org/10.32702/23066814.2024.6.118>
- Shut, S. O. (2024). *Innovatsii ta tsyfrova transformatsiia yak kliuchovi faktory uspikhu pidpriemnytstva* [Innovations and digital transformation as key factors for entrepreneurial success]. *Efektivna ekonomika* [Efficient Economy], 10(10). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_10_44
- Sokhatska, O. M., & Zavhorodnia, O. O. (2024). *Innovatsii ta tekhnolohichniy rozvytok u sektori torhivli v Ukraini: potentsial ta pereshkody* [Innovations and technological development in the trade sector in Ukraine: Potential and obstacles]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk* [Current Issues of Economic Sciences], 1(1), Article 54. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/aktpekn_2024_1_54
- Tarasiuk, M. V., & Koshcheiev, O. O. (2017). *Inovatsii v hlobalnii tsyfrovii finansovii sferi: otsinka transformatsii* [Innovations in the global digital financial sphere: Assessment of transformations]. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn* [Current Issues of International Relations], 131, 94–110. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2017_131_12
- Vikipediia. (n.d.). *Hlobalizatsiia ekonomiky: vyznachennia* [Globalization of the economy: Definition]. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/Hlobalizatsiia_ekonomik
- Zablotska, R. O., & Rusak, D. M. (2024). *Tsyrukuliarna ekonomika v umovakh transformatsiinykh zmin: tsyfrovizatsiia, hlobalizatsiia, innovatsii* [Circular economy in the context of transformational changes: Digitalization, globalization, innovation]. *Biznes Inform* [Business Inform], 8(8), 113–120. https://www.business-inform.net/article/?year=2024&abstract=2024_8_0_113_120
- Zhuk, P. M., & Zahorodnii, A. H. (2024). *Tekhnologii ta innovatsii v zovnishnomu audyti bankivskoi diialnosti* [Technologies and innovations in the external audit of banking activities]. *Efektivna ekonomika* [Efficient Economy], 6(6). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_6_56

Науковий керівник – Ткаченко М. О.,

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків)